

Brüsszel, 2015.11.24.
COM(2015) 578 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

2015. évi éves jelentés az Európai Unió fejlesztésre és külső támogatásra vonatkozó politikájáról és annak 2014. évi végrehajtásáról

{SWD(2015) 248 final}

A millenniumi fejlesztési célok és az azokon túlmutató célkitűzések – Méltó életet mindenkinek, mindenhol

Az Európai Unió és tagállamai 2014-ben is a világ legjelentősebb donorai voltak a fejlesztési támogatások tekintetében, ezzel világszerte elősegítve az alapvető európai értékek – a béke, a biztonság, a fenntartható fejlődés, a szegénység elleni küzdelem és az emberi jogok – érvényesülését. Az Unió folytatta a Változtatási program¹ szerinti kiemelt területek támogatását, különös tekintettel az emberi jogokra, a demokráciára, valamint a jó kormányzás és az inkluzív és fenntartható növekedés egyéb kulcsfontosságú elemeire.

2014-ben az Unió átfogó válaszokat dolgozott ki a nagyobb válsághelyzetek – többek között az ukrajnai konfliktus, a Közép-afrikai Köztársaságot és Dél-Szudánt sújtó válság, a Dáís terrorja a közel-keleti térségben és tágabb környezetében, valamint a nyugat-afrikai ebolajárvány – kezelése érdekében.

A 2014. júniusi „**Méltó életet mindenkinek: az elképzeléstől az együttes fellépésig**” című bizottsági közlemény² meghatározza az Unió álláspontját a millenniumi fejlesztési célokat követő fenntartható fejlesztési célokkal kapcsolatos nemzetközi tárgyalásokon, kitűzve az alapelveket és javaslatot téve a 2015 utáni fejlesztési menetrend és a fenntartható fejlesztési célok kiemelt területeire és lehetséges céljaira vonatkozóan. A közleményt 2014. december 16-án hagyta jóvá a Tanács³.

A millenniumi fejlesztési célok elérése

Ahogy közelít a millenniumi fejlesztési célok elérésére kitűzött 2015-ös határidő, érdemi előrelépés történt a célok megvalósítása felé. A **mélyszegénység mértékének felére csökkentéséről** megfogalmazott első millenniumi fejlesztési cél 2010-ben, öt évvel a kitűzött határidő előtt teljesült. Ugyanakkor sikerült elérni, hogy a **tiszta ivóvízhez nem jutók** aránya felére csökkenjen.

Elérhető közelségben van az **éhínségtől szenvedők számának felére csökkentése**, mivel az alultáplált emberek aránya az 1990 és 1992 között rögzített 23,2 %-os globális szintről a 2010 és 2012 közötti időszakra 14,9 %-ra mérséklődött.

Latin-Amerikában és a Karib-térségben, Kelet-Ázsiában és a Csendes-óceán térségében, valamint Európában és Közép-Ázsiában megvalósult az a millenniumi fejlesztési cél, amely azt volt hivatott elérni, hogy **a világon minden gyermek elvégezze az általános iskolát**. Hatalmas előrelépés történt az alapfokú oktatásban a **nemek egyenlő arányának** biztosítása terén, mivel a lányok fiúkhöz viszonyított beiskolázási aránya 97/100-ra nőtt a fejlődő országokban.

Az Unió jelentős támogatása hozzájárult az **egészséggel kapcsolatos** millenniumi fejlesztési célok terén tett előrelépéshez. 1990 és 2012 között csaknem felére csökkent **a halandóság az öt évnél fiatalabb gyermekek körében**. Az **anyai halálozási arány** ehhez hasonlóan 45 %-kal csökkent 1990 és 2013 között. Az **új HIV-fertőzések száma** 2001 és 2012 között 44 %-kal mérséklődött. A **tuberkulózis** előfordulása és az ahhoz köthető halálesetek száma esik, és a betegség terjedésének felére csökkentésére kitűzött cél elérhető közelségben van. A **maláriára** vonatkozó cél szintén megvalósítható, mivel a malária okozta halandóság 42 %-kal csökkent 2010 és 2012 között.

Együttműködés a jövőért

Az Unió és tagállamai továbbra is a világ legnagyobb donorai a hivatalos fejlesztési támogatások tekintetében. **Az EU által 2014-ben nyújtott kollektív fejlesztési támogatások teljes összege elérte**

¹ [https://ec.europa.eu/europeaid/policies/european-development-policy/agenda-change_en_COM\(2011\)637_végleges_2011.10.13](https://ec.europa.eu/europeaid/policies/european-development-policy/agenda-change_en_COM(2011)637_végleges_2011.10.13).

² COM(2014)335, 2014.6.2.

³ <http://www.consilium.europa.eu/en/workarea/downloadasset.aspx?id=40802190987>

az 58,2 milliárd EUR-t, ami az összesített bruttó nemzeti jövedelem (GNI) 0,42 %-ának felelt meg. A csak a tagállamok által nyújtott fejlesztési támogatások összege 56,1 milliárd EUR volt 2014-ben, a tagállamok összesített GNI-jének 0,41 %-a. Az Európai Bizottság 2014-ben is folytatta a fejlődést szolgáló politikai és pénzügyi támogatási tevékenységét világszerte, ennek keretében több mint 9,9 milliárd EUR értékben vállalt kötelezettséget⁴, ami az Unió 2014. évi általános költségvetésének 7 %-át tette ki.

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 208. cikke kimondja, hogy „az Unió azon politikáinak végrehajtásakor, amelyek hatással lehetnek a fejlődő országokra, figyelembe veszi a fejlesztési együttműködés célkitűzéseit”. Azáltal, hogy elsődleges joga rendelkezik a **fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciáról**, az Unió kiemelkedik a nemzetközi mezőnyből. A Jean-Claude Juncker vezette Bizottság 2014. november 1-jei hivatalba lépésével kialakult egy új munkamódszer, amely önmagában is a szakpolitikai koherencia biztosításának eszköze. A bizottsági alelnökök vezetése alatt álló, hatáskörök alapján szerveződő klaszterek kedveznek a több területre kiterjedő szakpolitikai döntéshozatalnak, amely segíti a fejlesztési célok átfogó megközelítését, ezáltal növelve az uniós fejlesztési együttműködés hatékonyságát.

A Bizottság 2014-ben is erőfeszítéseket tett a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia megerősítése érdekében. 2014 elején a Bizottság szolgálatai és az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) közösen hajtották végre a küldöttségek fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciáról szóló jelentéstételét. A 41 beérkezett jelentés 62 partnerországgal foglalkozott.

Az új Bizottság felállásával a megbízatás és a név is megváltozott. A globális fejlesztési menetrend alakulására adott válaszként a korábbi Fejlesztési és Együttműködési Főigazgatóság a Nemzetközi Együttműködés és Fejlesztés Főigazgatósága (DG DEVCO) nevet kapta. Neven Mimicát nevezték ki a nemzetközi együttműködésért és a fejlesztésért felelős biztossá.

Az európai biztosok külső tevékenységgel foglalkozó csoportja 2014 novemberében megkezdte heti rendszerességű üléseit Federica Mogherini, az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője, a Bizottság alelnöke elnökletével. Az európai biztosok külső tevékenységgel foglalkozó csoportjának tagjai a nemzetközi együttműködésért és a fejlesztésért felelős biztos, az európai szomszédságpolitikáért és a csatlakozási tárgyalásokért felelős biztos, a kereskedelempolitikáért felelős biztos és a humanitárius segítségnyújtásért és a válságkezelésért felelős biztos. Az egyes ülések napirendjén szereplő témáktól függően más biztosok is felkérést kapnak a részvételre.

2014-ben létrejött az Európai Szomszédságpolitika és a Csatlakozási Tárgyalások Főigazgatósága (DG NEAR) is, miután az Európai Szomszédságpolitikai Igazgatóság a DG DEVCO-tól a korábbi Bővítési Főigazgatósághoz került.

A jövőbeni fejlesztési együttműködés programozása

2014 volt a 2014–2020 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret első éve, és ebben az évben elfogadtak számos többéves indikatív programozási dokumentumot az országok közötti kétoldalú együttműködés, a regionális együttműködés és a tematikus programok területén egyaránt. A partnerországokkal folytatott együttműködésre vonatkozó programozási dokumentumok szinte teljes mértékben azt a megközelítést követték, amely szerint nem készülnek a partnerországok vonatkozásában különálló uniós országstratégiai dokumentumok, hanem a programozás közvetlenül

⁴ A kötelezettségvállalások arra vonatkozó, jogilag kötelező erejű ígérvények, hogy a pénzt meghatározott projektekre, szerződésekre, illetve egyéb kiadásokra fogják felhasználni a kötelezettségvállalás évében vagy később. A kifizetések az adott évben kifizetendő pénzüsségeket jelentik.

a partnerországok saját politikáira és stratégiáira hivatkozik. A Változtatási programnak⁵ megfelelően és az uniós segélyek hatásának és kezelhetőségének javítása érdekében a programozás kifejezetten a különböző ágazatokra összpontosított.

A 2014 áprilisában tartott brüsszeli Afrika–EU csúcstalálkozó új lendületet adott az EU–Afrika közös stratégiának⁶, egyszersmind politikai iránymutatást nyújtva az EU–Afrika partnerség továbbviteléhez. Az Unió programozási folyamata késedelem nélkül igazodott az EU és Afrika közötti kapcsolatok 2014–2017-es időszakra vonatkozó ütemtervében meghatározott új prioritásokhoz, különösen az Európai Fejlesztési Alap elemét képező Afrikai Békekeret⁷ és az újonnan kialakított **pánafrikai program**⁸ tekintetében, amely a Fejlesztési Együttműködési Eszköz⁹ első egész kontinensre kiterjedő programja.

A Bizottság és a tagállamok 2014-ben is a fejlesztési együttműködés **közös programozására** törekedtek. 18 partnerországban előrelépés történt a folyamatban, míg 14 partnerországban¹⁰ elkészült a közös programozási dokumentumok végleges változata. A közös programozásban érintett országok legnagyobb része a legkevésbé fejlett vagy a közepes jövedelmű országok alsó sávjának csoportjából került ki, és a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) ezen országok több mint felét az instabil államok közé sorolta.

Az EU költségvetéséből finanszírozott hat új külső finanszírozási eszköz – a Fejlesztési Együttműködési Eszköz, az Európai Szomszédági Támogatási Eszköz¹¹, az Előcsatlakozási Támogatási Eszköz (IPA II)¹², a stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszköz¹³, a demokrácia és az emberi jogok európai eszköze¹⁴ és a Partnerségi Eszköz¹⁵ – végrehajtása 2014-ben kezdődött meg. Az új eszközök a Változtatási programban foglalt prioritásokat ültetik át a gyakorlatba. A 2014 és 2020 közötti időszakra összesen 51,4 milliárd EUR-t különítettek el az eszközökhöz.

Az EU-költségvetés hatálya alá nem tartozó **11. Európai Fejlesztési Alap (EFA)** 2015 márciusában lépett hatályba, és 30,5 milliárd EUR pénzügyi támogatást biztosít az afrikai, a karibi és a csendes-óceáni országokkal (AKCS), valamint a tengerentúli országokkal és területekkel (TOT-ok) folyó együttműködéshez¹⁶.

A Változtatási program végrehajtása

A hatékony fejlesztési együttműködésre irányuló globális partnerség – amely egy önkéntes alapon működő többoldalú fórum – a segély- és fejlesztéshatékonyságról szóló program elsődleges kerete. **A hatékony fejlesztési együttműködésre irányuló globális partnerség 2014 áprilisában Mexikóban tartott első magas szintű ülésén** a fejlődő országok számára fontos kérdések, az előrelépés nyomon követésére és mérésére szolgáló mechanizmusok, valamint a helyszíni hatékonyság növelése iránti

⁵ COM(2011)637 végleges, 2011.10.13.

⁶ https://ec.europa.eu/europeaid/regions/africa/continental-cooperation/joint-africa-eu-strategy_en

⁷ https://ec.europa.eu/europeaid/regions/africa/continental-cooperation/african-peace-facility_en

⁸ https://ec.europa.eu/europeaid/regions/africa/continental-cooperation/pan-african-programme_en

⁹ 233/2014/EU rendelet, HL L 77., 2014.3.15., 44. o.

¹⁰ Mianmar/Burma, Burundi, Kambodzsa, Csád, Comore-szigetek, Ghána, Guatemala, Laosz, Mali, Namíbia, Ruanda, Szenegál, Dél-Szudán és Togo.

¹¹ 232/2014/EU rendelet, HL L 77., 2014.3.15., 27. o.

¹² 231/2014/EU rendelet, HL L 77., 2014.3.15., 11. o.

¹³ 230/2014/EU rendelet, HL L 77., 2014.3.15., 1. o.

¹⁴ 235/2014/EU rendelet, HL L 77., 2014.3.15., 85. o.

¹⁵ 234/2014/EU rendelet, HL L 77., 2014.3.15., 77. o.

¹⁶ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/HTML/?uri=URISERV:r12102&from=EN>

elkötelezettség került a donorokból és a partnerekből álló igazán sokszínű résztvevői csoport figyelmének középpontjába. A mexikói ülés keretében 39 önkéntes kezdeményezést indítottak el.

A mexikói ülésen létrehozott „EU Aid Explorer” portál¹⁷ az átláthatóság és az elszámoltathatóság további javítására irányuló uniós fellépés részét képezi. Az Unió polgárai és partnerei ellenőrizhetik a támogatások felhasználását, míg maguk a donorok javíthatják a koordinációt és a hatékonyságot.

A Bizottság 2014. május 13-án elfogadta az „**A magánszektor meghatározóbb szerepéről, a fejlődő országok inkluzív és fenntartható növekedésének elérése érdekében**” című közleményt¹⁸. Ez az új stratégia az EU fejlesztési és együttműködési tevékenységének új és létfontosságú dimenziójaként kezeli a magánszektor szerepvállalását, törekedve az üzleti környezet és a magánszektor fejlesztése feltételeinek javítására a partnerországokban, valamint ösztönözve a magánszektor intenzívebb közreműködését a fejlesztési tevékenységekben.

A Bizottság **elismeri, hogy az „ötvözés”** – vagyis az uniós támogatások kombinálása más köz-, illetve magánfinanszírozóktól származó hitelekkel vagy saját tőkével – a további támogatási erőforrások bevonásának fontos eszköze. 2014 végéig az EU költségvetése, az EFA és a tagállamok több mint 1,99 milliárd EUR értékű támogatást nyújtottak 233 projekthez, és ennek hatására az európai pénzügyi intézmények és a regionális fejlesztési bankok megközelítőleg 19 milliárd EUR hitelt biztosítottak. Az uniós támogatásokat és a piaci alapú finanszírozást stratégiaként együttesen alkalmazó ötvözéses rendszer több mint 44 milliárd EUR értékű befektetés megvalósulását segítette az EU partnerországokban.

2014-ben az összesen 419 millió EUR uniós támogatás hatására megvalósult teljes várt befektetési volumen megközelítette a 7,7 milliárd EUR-t. A Bizottság elkötelezte magát amellett, hogy innovatív pénzügyi eszközök révén növeli az uniós segélyek arányát, valamint meghatározta azokat az eszközöket, kulcsfontosságú területeket és szektorokat, ahol az ötvözéses rendszer használata növelhető¹⁹.

2011 novembere és az **instabil államokban való szerepvállalásról szóló új megállapodás**²⁰ elindítása óta jelentős előrelépés történt a jelenlegi fejlesztési politikák és gyakorlat országok szintjén és reformok révén való javítása terén. Az EU aktív szerepet játszik a konfliktussal sújtott és instabil országokat támogató, OECD égisze alatt működő nemzetközi hálózatban, valamint a békeépítésről és államépítésről folyó nemzetközi kormányközi párbeszédben.

Az **emberi jogok jelentős előmozdítójaként** az EU 2014-ben 37 partnerországgal és regionális csoportosulással folytatott megbeszéléseket ebben a témában. Az Unió e terület iránti elkötelezettségét tükrözte a „**jogalapú megközelítés**” kialakítása és alkalmazása, amely az uniós fejlesztési együttműködés összes emberi jogi vonatkozását magában foglalja²¹. 2014 májusában a Tanács következtetéseiben²² üdvözölte ezt a jelentős lépést.

A **nem állami szereplők** – többek között a civil társadalmi szervezetek és a helyi hatóságok²³ – támogatására irányuló uniós politikai kötelezettségvállalás alapján a Fejlesztési Együttműködési

¹⁷ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-434_en.htm?locale=en

¹⁸ COM(2014)263 final, 2014.5.13.

¹⁹ COM(2014)733 final, 2014.12.15.

²⁰ <http://www.newdeal4peace.org/>

²¹ SWD(2014)152 final, 2014.4.30.

²² http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/foraff/142682.pdf

²³ COM(2012) 492 final a civil társadalomról, SWD(2012) 457 final a nemzetközi fejlesztési nevelési és információs programról, COM(2013) final a helyi hatóságokról.

Eszköz keretében 2014 júliusában elfogadott, Civil társadalmi szervezetek és helyi hatóságok tematikus program²⁴ célja az említett szereplők megerősítése a partnerországokban.

2014-ben 56 ország részesült az összesen 152 millió EUR összegű országspecifikus előirányzatból, amely azokat az ország szintű kezdeményezéseket segíti, amelyek a **civil társadalmi szervezeteknek** a kormányzás, a közintézmények elszámoltathatósága, valamint az inkluzív politikai döntéshozatal erősítésére irányuló **fellépéseit** támogatják. Hasonlóképpen 29 ország helyi hatóságokat és azok nemzeti szövetségeinek támogatását szolgáló ország szintű kezdeményezései részesültek összesen 14,5 millió EUR összegű országspecifikus előirányzatból.

2014-ben megerősítették a 2011-ben elfogadott **költségvetés-támogatási** szakpolitika pozitív eredményeit és annak új operatív megközelítését. Ezáltal javult a következetesség és a jelentéstétel, valamint a kockázatkezelés és a szakpolitikai párbeszéd. 2014 végére 84 országban és TOT-ban 233 költségvetés-támogatási program végrehajtása volt folyamatban összesen 11,175 milliárd EUR értékben. A költségvetéshez nyújtott támogatások 2014-ben folyósított összege meghaladta az 1,6 milliárd EUR-t, ami az összes folyósított hivatalos fejlesztési támogatás 15,9 %-ának felelt meg.

Az EU továbbra is **elkötelezett amellett, hogy az uniós segélyek legalább 20 %-át a társadalmi befogadás és a humán fejlődés területére fordítja**. Az Európai Parlament felé tett kötelezettségvállalásnak megfelelően jelenleg a Fejlesztési Együtműködési Eszköz Globális közjavak és kihívások tematikus programjának keretében elkülönített források 25 %-át a humán fejlődésre fordítják. A kutatás és az innováció az emberi erőforrások és az infrastruktúrák javítása révén segítheti elő a fejlődést, valamint az új szolgáltatások és termékek kialakítását az EU Horizont 2020 programjának keretében.

Az Unió szilárdan **elkötelezett amellett is, hogy kiadásainak legalább 20 %-át az éghajlatváltozással kapcsolatos célokra fordítja**. A környezetvédelemmel és az éghajlatváltozással kapcsolatos kérdések általános érvényesítése a fejlesztési együttműködésben továbbra is kiemelt prioritás, és a költségvetés legalább 20 %-a az éghajlat szempontjából fontos fellépésekre van elkülönítve. Szintén fontos cél a biológiai sokféleséggel kapcsolatos tevékenységek finanszírozásának megduplázása 2015-ben. Az EU 2014. május 22-én indult „**Biológiai sokféleség az életért (B4Life)**” kiemelt kezdeményezésének²⁵ célja segítséget nyújtani a legszegényebb országoknak az ökoszisztéma védelme, a vadon élő növényekkel és állatokkal kapcsolatos bűnözés elleni küzdelem és a zöld gazdaságok kialakítása terén. A 2014 és 2020 közötti időszakban a kezdeményezés becsült költségvetése mintegy 800 millió EUR lesz.

A 2014-es évben megkezdődött az EU azon fellépéseinek stratégiai értékelése, amelyek a **nemek közötti egyenlőséggel** és a női emancipációval kapcsolatban nyújtanak segítséget a partnerországokban.

Inkluzív és fenntartható növekedés

A világon 1,4 milliárd ember nem fér hozzá villamos energiához és mintegy három milliárd ember használ szilárd tüzelőanyagot (hagyományos biomasszát vagy szenet) a főzéshez és fűtéshez. Az energiaügy kapcsolódik a szegénység felszámolásához, a tiszta vízhez való hozzáféréshez, a gazdasági növekedéshez, az egészséghez, az oktatáshoz, a nők emancipációjához és az élelmezésbiztonsághoz.

2014 szeptemberében az ENSZ New-York-i éghajlat-változási csúcstalálkozóján az EU öt, az energiaügyi együttműködés javításáról szóló közös nyilatkozatot írt alá afrikai országokkal azzal a céllal, hogy megerősítse a partnerországok közötti politikai kapcsolatokat energiaügyi politikai

²⁴ C(2014) 4865 final, 2014.7.15.

²⁵ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-593_en.htm?locale=en

kötelezettségvállalásaik tekintetében, valamint hogy támogassa az EU és más releváns donorok által finanszírozott intézkedéseket.

75 millió EUR-t különítettek el az energiához való hozzáférést segítő magánberuházások mozgósítására. Javaslatot terjesztettek elő **egy új vidéki villamosításfinanszírozási kezdeményezésre (ElectriFI)** a megvalósíthatóság, a fenntarthatóság és az energiaügyi együttműködésre elkülönített uniós források hatásának további erősítése érdekében, különösen a vidéki villamosítás területén.

Jó kormányzás

Az Unió 2014-ben továbbra is támogatta a demokráciát a világ minden táján, az EU szomszédságától Szubszaharai-Afrikáig, Ázsiáig és Latin-Amerikáig. Több mint 93 millió EUR-t irányzott elő választások támogatására, parlamentek és politikai pártok megerősítésére, valamint médiafejlesztésre.

Az EU 2014-ben is támogatta az **afrikai kormányzási struktúra** átültetését a gyakorlatba oly módon, hogy 9,8 millió EUR-t biztosított az Afrikai Unió Bizottságának a választások megfigyelésére vonatkozó képességeik fejlesztésére, a Pánafrikai Parlamentnek, valamint az Emberi Jogok és a Népek Jogai Afrikai Bizottságának.

A demokrácia és az emberi jogok európai eszközeinek éves költségvetéséből az Unió megközelítőleg 40 millió EUR-val támogatja a bizalomépítésre, valamint a demokratikus választási folyamatok megbízhatóságára és átláthatóságára irányuló **választási megfigyelési missziókat**.

2014-ben hét választási megfigyelési misszió működött Egyiptomban, Bissau-Guineában, Koszovóban, Malawiban, a Maldív-szigeteken, Mozambikban és Tunéziában. Afganisztánban választási értékelő csoport tevékenykedett, míg Algériában, Bolíviában, Salvadorban, a Fidzsi-szigeteken, Irakban, Líbiában, Mauritániában, Nigériában és Thaiföldön kilenc választási szakértői misszió, Nigériában és a Kongói Demokratikus Köztársaságban (KDK) pedig két választási utánkövető misszió dolgozott.

A jog érvényesülésének erősítése

Az igazságügy és a jogállamiság 2014-ben is az EU célkitűzéseinek és tevékenységeinek középpontjában állt. Az Unió továbbra is szerepet vállalt a jogállamiságot, a biztonságot és az igazságügyet erősítő kapacitásépítési programokban világszerte több mint 50 országban. Azáltal, hogy támogatta harmadik országok igazságszolgáltatási rendszereik megerősítésére irányuló erőfeszítéseit, az EU hozzájárult az államok és a Nemzetközi Büntetőbíróság közötti kapacitáskülönbségek áthidalásához.

A **korrupció** jelentősen akadályozza a fejlődést. A 2014-ben közzétett „Méltó életet mindenkinek: Az elképzeléstől az együttes fellépésig” című közleménnyel²⁶ az EU megerősítette elkötelezettségét a korrupció ellen, azáltal, hogy a 2015 utáni időszakra vonatkozó kerettel ösztönözte a megfelelő jogi keret és nemzeti politikák létrehozását és fenntartását. 2014-ben az érdekképviseléssel, figyelemfelkeltéssel és jelentéstétellel, valamint a szabályozó és felügyeleti szervek és a bírói kar kapacitásépítésével foglalkozó országos szintű korrupcióellenes projektek értéke közel 77 millió EUR volt.

Béke és stabilitás

A stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszköz lehetővé teszi, hogy az EU gyors, célzott fellépésekkel reagáljon a kialakulóban lévő válsághelyzetekre. Ennek köszönhetően 2014-ben az Unió időben tudott sürgős támogatást nyújtani számos kiemelten fontos válsághelyzetben, többek

²⁶ COM(2014)335, 2014.6.2.

között az Ukrajnában, a Szíriában, illetve Irakban és a Közép-afrikai Köztársaságban jelentkező válság idején, valamint az ebolajárvány kitörésekor. A stabilitás és a béke elősegítését szolgáló eszköz keretében tett említett lépések általában az első uniós lépéseket jelentik az instabil és konfliktus sújtotta országokban a békés társadalom kiépítése és a szegénység felszámolása felé, amelyek az EU kiemelt prioritásainak számítanak. Az EU 2014-ben továbbra is támogatta az úgynevezett pusztai „Új megállapodást”²⁷ annak érdekében, hogy az uniós beavatkozások kedvező hatást fejtsenek ki a szegénység csökkentése és a konfliktusok megelőzése terén.

2014 végén 16 polgári és katonai misszió vagy művelet működött az Unió **közös biztonság- és védelempolitikája (KBVP)** keretében. Két polgári misszió (EUCAP Száhil Mali²⁸ és EUAM Ukrajna²⁹), valamint a Közép-afrikai Köztársaságban egy katonai misszió (EUFOR Közép-afrikai Köztársaság³⁰) jött létre 2014-ben. A KBVP missziók létszáma (10–1000 fős személyzet) és megbízatása eltérő. Maliban 2013-ban kezdődött egy katonai misszió, mely 2016-ig fog tartani (EUTM Mali³¹).

A politikai és biztonsági válság kezdete óta az EU folyamatosan támogatja **Mali** területi integritását, az alkotmányos rend visszaállítását és a válság párbeszéd útján történő politikai rendezésére irányuló törekvéseket. Az Unió 2014 júniusa óta társközvetítőként részt vesz az algéri békefolyamatban.

2014-ben számos, az ebolajárvány által sújtott instabil országgal – többek között Guineával, Sierra Leonével és Libériával – kötött államépítéssel kapcsolatos szerződéseket az egészségügyi szolgáltatások támogatása, a makrogazdasági stabilitás fenntartása és a járványügyi intézkedésekhez szükséges adóügyi mozgástér megteremtése érdekében.

A **Közép-afrikai Köztársaságban** az EU támogatta a helyi stabilizációs erőfeszítéseket. 2014 januárja óta új átmeneti kormány van hivatalban, szeptemberben az Afrikai Unió Közép-afrikai Köztársaságot támogató, afrikai vezetésű nemzetközi missziójának (MISCA) helyét átvette az ENSZ békefenntartó missziója, a MINUSCA.

Az EU az elsősorú hivatalos fejlesztési támogatást nyújtó donor a Közép-afrikai Köztársaságban, és 2014. július 15-én „**Békou**”³² néven elindított egy innovatív, uniós irányítású, több donor által finanszírozott alapot. 2014-ben az EFA, Franciaország, Németország és Hollandia hozzájárulása révén 36 millió EUR érkezett ebbe az új alapba. Az alap ezenfelül az egészségüggyel és az oktatással kapcsolatos tevékenységéhez 27 millió EUR-t, a választási folyamatokkal kapcsolatos fellépésekhez 20 millió EUR-t kapott, valamint 33 millió EUR értékű költségvetés-támogatásban részesült az instabil helyzetek kezeléséhez egy „államépítési szerződés” keretében, amely lehetővé tette az alapvető állami funkciók működtetését.

2013 decemberében az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője és a Bizottság által kiadott, „**Az EU átfogó megközelítése a külső konfliktusok és válságok tekintetében**” című közös közlemény³³ javaslatokat tett arra vonatkozóan, hogy miként javítható az EU külső tevékenységeinek következetessége, átfogó jellege és hatékonysága, különös tekintettel a konfliktus- és válsághelyzetekre.

²⁷ <http://www.newdeal4peace.org/>

²⁸ Az EU kapacitásépítési missziója Maliban.

²⁹ Az EU tanácsadó missziója Ukrajnában.

³⁰ Uniós (katonai) erők a Közép-afrikai Köztársaságban.

³¹ Az EU képzési missziója Maliban.

³² https://ec.europa.eu/europeaid/trust-fund-bekou_en.

³³ JOIN(2013) 30 final, 2013.12.11.

Az átfogó uniós megközelítéséről szóló, 2014 májusi tanácsi következtetések nyomán a Bizottság szolgálatai és az EKSZ az uniós tagállamokkal együttműködve kidolgoztak egy cselekvési tervet, amely 2015-ben elfogadásra került.

Az EU 2014-ben is folytatta az **Afrika szarvára** vonatkozó stratégiai keret³⁴ végrehajtását, átfogó megközelítést követve a béke és a régió stabilitása érdekében. Az országok szintjén az EU a vezető nemzetközi partner szerepét vállalta **Szomáliában**, politikai, pénzügyi és biztonsági támogatást nyújtva. Az EU ezenfelül továbbra is az Afrikai Unió szomáliai missziójának (AMISOM) legjelentősebb pénzügyi támogatója. 2014-ben 89 millió EUR támogatást ítéltek meg Szomáliának az EFA keretében.

A szíriai kormánnyal folytatott kétoldalú együttműködést 2011-ben felfüggesztették, az Európai Szomszédosági Támogatási Eszköz keretében azonban **Szíría** rászoruló polgárait (41 millió EUR) létfontosságú humanitárius segéllyel támogatták 2014-ben. Ezek a források egészségügyi és oktatási intézkedések segítésére, a megélhetés támogatására, valamint a civil társadalom kapacitásépítésére szolgáltak. A szomszédos Jordánia és Libanon szintén kapott támogatást a válság következményeinek kezeléséhez. 2014-ben a három ország számára összesen 213 millió EUR kifizetésére vállaltak kötelezettséget az Európai Szomszédosági Támogatási Eszköz keretében. Jordániában a segély elsődleges célja a szíriai menekült gyermekek oktatási költségeinek fedezése. Libanonban a segély az ország infrastruktúrájára nehezedő nyomás kezelésére szolgál, többek között az iskolák, az egészségügyi alapellátás és a szennyvízkezelés tekintetében. 20 millió EUR-t irányoztak elő a szíriai válság kezelésére szolgáló uniós regionális alap (**Madad alap**) keretében, valamint további 3 millió EUR hozzájárulás érkezett az eredeti társfinanszírozó partner Olaszországtól.

Stratégiai partnerségek

Az EU stratégiai érdeke, hogy előmozdítsa a kapcsolatokat a globális ügyekben egyre jelentősebb szerepet játszó partnerekkel, köztük azokkal az államokkal – többek között Brazíliával, Kínával, Indiával és Mexikóval –, amelyek már nem jogosultak kétoldalú fejlesztési támogatásokra. Az Unió ezenkívül méltányos partnerségek kialakítását ösztönzi a feltörekvő gazdaságokkal (többek között Délkelet-Ázsiában és Latin-Amerikában). Ezekre a szükségletekre adott válaszként fogadták el 2014-ben a Partnerségi Eszközt³⁵.

A Partnerségi Eszköz támogatja az uniós belső politikák külső dimenzióját, a versenyképességtől és a migrációtól a kutatásig és az innovációig, és foglalkozik a legfontosabb globális kihívásokkal – többek között az energiabiztonsággal, az éghajlatváltozással és a környezetvédelemmel –, valamint az uniós gazdasági diplomácia egyes aspektusaival. Az eszköz ezenkívül kiterjed a nyilvános diplomácia (többek között a kulturális diplomácia) területére, valamint az EU értékeinek és érdekeinek előmozdítására irányuló tevékenységekre.

Szolidaritás és támogatás

2014-ben az EU Humanitárius Segélyek és Polgári Védelem Főigazgatósága (DG ECHO) több mint 1,3 milliárd EUR támogatást nyújtott a természeti katasztrófákra, fegyveres konfliktusokra és elhúzódó válságokra adott válaszként.

Nyugat-Afrikában 2014 legfontosabb kihívását az **ebolajárvány** kitörése jelentette, amelyben több mint 11 ezer ember vesztette életét. A Bizottság – mint az elsőként fellépő nemzetközi donorként egyike – 210 millió EUR-t szabadított fel 2014-ben és 2015-ben folyósítandó fejlesztési és gyors helyreállítási támogatás formájában. A humanitárius segélyekhez való hozzájárulással és a kezelésre,

³⁴ http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=HU&f=ST_16858_2011_INIT

³⁵ http://ec.europa.eu/dgs/fpi/what-we-do/partnership_instrument_en.htm

diagnosztikára és vakcinákra irányuló kutatásra nyújtott 138,4 millió EUR értékű támogatással együtt az Európai Bizottság hozzájárulásainak összértéke elérte a 414 millió EUR-t. Az Unió összesen több mint 1,2 milliárd EUR-t biztosított, beleértve az EU költségvetéséből származó és a tagállamok által nyújtott hozzájárulásokat is. Ezenfelül ipari szereplők további 100 millió EUR-t biztosítottak az innovatív gyógyszerek kutatására irányuló kezdeményezés keretében.

A Bizottság által a globális egészségügyi kezdeményezéseknek – többek között az Oltóanyag- és Védőoltási Világszövetségnek (GAVI) – juttatott jelentős támogatás hozzájárul a millenniumi fejlesztési célok megvalósítása felé tett előrelépéshez, különösen az öt éven aluli gyermekek halandóságának csökkentése terén. 2014-ben a GAVI 10 millió EUR értékű új kötelezettségvállalást kapott, hogy javítsa a pneumococcus-vakcinák elérhetőségét a kevésbé fejlett AKCS-országokban. 2014 júniusában a Parlament és a Tanács jóváhagyta, hogy az EU 683 millió EUR-s hozzájárulással részt vegyen az európai és fejlődő országok – ebben az esetben Szubszaharai-Afrika – között a klinikai vizsgálatok területén létrejött második partnerségi programban.

A globális oktatási programhoz biztosított uniós pénzügyi támogatás alapvető jelentőségű volt az oktatással kapcsolatos millenniumi fejlesztési célok elérésére tett erőfeszítések között. 2014 júniusában a Bizottság adott otthont a globális oktatási partnerség második **oktatási donorkonferenciájának** Brüsszelben. A konferencián minden korábbi meghaladó mértékű, 26 milliárd EUR összegű belföldi oktatási finanszírozás kifizetésére vállaltak kötelezettséget.

A **nemek közötti egyenlőség** 2014-ben is kulcsfontosságú kihívás maradt. Az átfogó uniós válaszadási stratégia jegyében csaknem az összes főbb támogatási program jelentős, a nemek közötti egyenlőség érvényesítésére irányuló tevékenységeket foglalt magában. A Fejlesztési Együttműködési Eszköz újonnan elfogadott Globális közjavak és kihívások programja keretében a 2015 és 2020 közötti időszakra vonatkozóan több mint 100 millió EUR-t irányoztak elő a nők és a gyermekek jólétével kapcsolatos tevékenységekre, és fokozott figyelmet fordítottak a káros gyakorlatokra, többek között a női nemi szervek megcsonkítására, illetve levágására, valamint a gyermekházasságra, a korai házasságra és a kényszerházasságra.

A nemek közötti egyenlőség és a nők emancipációja a fejlesztési tevékenységek fontos átfogó elemei. A „**Nők az afrikai, karibi és csendes-óceáni államokban: a fejlődés mozgatói**” című tanulmány³⁶ különösen jól rávilágított arra, hogy a nők minden fejlesztési ágazatban kulcsszerepet játszanak az AKCS-országokban. A tanulmány szemléltette, hogy az önszerveződő szervezetek létfontosságú szerepet töltenek be a nők jogainak érvényesülésében és hozzájárulnak a fenntartható fejlődéshez.

Tíz évvel a **2004. december 26-i pusztító szökőár** után az EU ma is aktívan segíti a régióban a helyreállítást. Az Európai Bizottság az elmúlt évtized során összesen 123 millió EUR humanitárius támogatás kifizetésére vállalt kötelezettséget, mellyel a szökőár áldozatait segíti a régióban (Indonézia, Srí Lanka, India, a Maldív-szigetek és Thaiföld). Az indonéziai újjáépítési erőfeszítésekhez juttatott hozzájárulás önmagában további 200 millió EUR-t tett ki.

Távlatok

Az EU 2015-öt a **fejlesztés európai évének (EYD2015)** nyilvánította, melynek jelmondata: „A mi világunk, a mi méltóságunk, a mi jövőnk”. A 2015-ös európai fejlesztési év az első európai fejlesztési év. Célja a figyelem felhívása az Unió külső fejlesztési tevékenységeire az uniós polgárok és más érdekeltek bevonásával.

³⁶ http://www.acp.int/sites/acpsec.waw.be/files/Final_BD%20-%20English.pdf

2015 a nemzetközi fejlődés szempontjából kulcsfontosságú év, mely során teret nyer egy újfajta, integrált megközelítés a szegénység felszámolása és a nemzetközi fejlesztési tevékenységek területén. Három magas szintű nemzetközi találkozó nyújt lehetőséget az új menetrend - többek között a **fenntartható fejlesztési célokat** tartalmazó, 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend – meghatározására. A **harmadik nemzetközi fejlesztésfinanszírozási konferencia** 2015 júliusában Addisz-Abeában, az **Egyesült Nemzetek Szervezetének (ENSZ) fenntartható fejlődésről szóló csúcstalálkozója** pedig szeptemberben New York-ban kerül megrendezésre. A 2015 decemberében tartandó párizsi **UNFCCC COP21 konferencia** keretében el kell fogadni azokat a létfontosságú célokat, amelyek a nemzetközi fejlesztési politikákra jelentős hatással lévő éghajlatváltozás korlátozására irányulnak.

A **közös programozási** gyakorlatot 2015-ben kiterjesztik. A **nemzetközi együttműködési és fejlesztési eredményekre vonatkozó új keretszabály** alapján történő első jelentéstétel tervezett időpontja 2015 utolsó negyedéve.

A migráció – különösen a földközi-tengeri térségben jelentkező migrációs válság – egyre fontosabb téma az egész Európai Unió számára. Az Európai Tanács ezért úgy határozott, hogy egy 2015. november 11-én és 12-én Máltán megrendezendő, kifejezetten ezzel a kérdéssel foglalkozó csúcstalálkozóra hívja az Afrikai Uniót és az említett szakpolitikai terület szempontjából különösen fontos országokat.

A Horizont 2020 munkaprogram³⁷ 2015-ben számos társadalom- és bölcsészettudományi kutatási projektet finanszíroz, és az ezek révén nyert új elemzési eszközök és rálátás segíti az EU globális szerepének erősítését.

A globális ellátási láncok felelősségteljes kezelésének támogatása a 2015-re meghatározott prioritások között szerepel. Az EU különösen támogatni fogja a német „Partnerség a fenntartható textiltermékekért” kezdeményezést³⁸, melynek célja a felelősségteljes üzleti gyakorlatok előmozdítása a fejlődő országokban annak érdekében, hogy az egész textilipari értékláncre kiterjesszenek társadalmi, ökológiai és gazdasági szabványokat.

A 2013 és 2015 közötti időszakra vonatkozó és 2015 második félévében összeállítandó **kétéves jelentés a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciáról** tartalmazni fog egy felmérést a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia tagállami szintű végrehajtásáról. A 2016 és 2020 közötti időszakot lefedő **nemek közötti egyenlőségre vonatkozó** átdolgozott **cselekvési terv** is megjelenik 2015-ben bizottsági szolgálati munkadokumentumként.

³⁷ http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/wp/2014_2015/main/h2020-wp1415-societies_en.pdf

³⁸ <https://www.textilbuendnis.com/index.php/en/>